

виконання завдань, що може знижувати навички критичного мислення та самостійного аналізу інформації.

Соціальна ізоляція — ще один вагомий наслідок надмірної інтеграції ШІ у повсякденне життя. Наприклад, віртуальні помічники, такі як Alexa або Google Assistant, спрощують побут, але водночас можуть знижувати рівень міжособистісної комунікації. Це, у свою чергу, впливає на розвиток соціальних навичок та якість реальних стосунків. Крім того, економічний аспект також є важливим: зростає кількість користувачів, які витрачають значні кошти на підписки на платні ШІ-сервіси, такі як ChatGPT Plus чи Midjourney, що може негативно позначатися на їхньому фінансовому становищі.

Для мінімізації негативних наслідків залежності від ШІ необхідно розробляти ефективні стратегії. Одним із ключових рішень є впровадження освітніх програм, які навчатимуть відповідальному використанню технологій. Наприклад, ініціатива Be Internet Awesome від Google спрямована на підвищення цифрової грамотності серед молоді. Також важливо розробляти етичні стандарти створення та використання ШІ-систем, щоб уникнути зловживань і маніпуляцій, як це передбачено у Європейському законі про штучний інтелект (AI Act). Взаємодія між розробниками, політиками та експертами з психічного здоров'я є критично важливою для безпечної інтеграції ШІ у суспільство.

Попри численні переваги ШІ, необхідно усвідомлювати ризики, які можуть виникнути через надмірну залежність від технологій. Збалансований підхід, що включає освітні ініціативи, регулювання та етичні стандарти, допоможе гармонійно інтегрувати ШІ у життя людини, зберігаючи здорову взаємодію між технологіями та суспільством.

ІНФОРМАТИКА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ

Євтушенко Є.Д., Заполовський М.Й., Пономаренко О.І.

Національний технічний університет «ХПІ», Харків, Україна

yehor.yevtushenko@cs.khpi.edu.ua

Соціально-політичні та інформаційні небезпеки тісно пов'язані з розвитком цифрових технологій та інформатизацією суспільства. Сучасні політичні конфлікти все частіше мають інформаційний вимір — через соціальні мережі, месенджери, сайти новин та онлайн-платформи поширюється велика кількість інформації, яка не завжди є достовірною. Ворожі держави або групи можуть використовувати ІТ-інструменти для розповсюдження фейків, створення фальшивих акаунтів, маніпулятивних відео та навіть дипфейків, які важко відрізнити від реальності. Такі технології активно використовуються для підриву довіри до уряду, поширення паніки, дискредитації військових чи політичних лідерів. Окремо варто відзначити загрози кібербезпеки, які виникають у цифровому середовищі. Інформатика як наука відіграє ключову роль у захисті інформаційних систем: вона дає інструменти для шифрування даних, створення захищених каналів зв'язку, розробки антивірусного програмного забезпечення, аналізу загроз і виявлення вторгнень. Проте хакерські атаки стають дедалі складнішими — кібератаки на державні структури, банківські системи, енергетичні мережі можуть мати катастрофічні наслідки. В умовах воєнного або політичного протистояння інформаційна інфраструктура стає такою ж цілью, як і традиційні об'єкти. У боротьбі з інформаційними небезпеками важливим стає розвиток цифрової грамотності. Суспільство повинно вміти не лише користуватись сучасними технологіями, а й розуміти принципи їхньої роботи: як працюють алгоритми рекомендацій, як розпізнати маніпулятивний контент, як убезпечити особисті дані в мережі [1, 2]. Інформатика в освіті має стати не лише технічною дисципліною, а й

засобом формування критичного мислення, цифрової етики та відповідальності. Таким чином, у цифрову епоху інформація перетворюється на потужну зброю, яка може як об'єднувати суспільство, так і розділяти його. Інформатика — не лише галузь знань, а й інструмент захисту національної безпеки, індивідуальної приватності та громадянської свідомості. Усвідомлення цих загроз і підготовка до них — одне з головних завдань сучасної держави, освітніх установ і кожного свідомого громадянина.

Список літератури

1. Євтушенко Н.С., Кравченко В.І. Соціальні впливи та майбутні можливості інтелектуальних робототехнічних систем . /Ways of Science Development in Modern Crisis Conditions: Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Internet Conference, June 13-14, 2024. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, С.70-72

2. Yevtushenko N. S. Formation of safety systems for preparing enterprises for emergency situations / N. S. Yevtushenko, O. V Sukhenko // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : тези доп. 31-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2023 – Харків : НТУ "ХПІ", 2023. – С. 344.

ДОСВІД РОЗРОБКИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ «ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ»

Євтушенко О.В., Сірик А.О., Літвинчук С.І.
Національний університет харчових технологій
0677389857@ukr.net

На виконання вимог ст. 6 Закону України "Про основи національного спротиву" [1], ст. 10¹ «Базова загальновійськова підготовка» Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» [2], пункту 8 «Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 р. № 734 [3], Типової програми навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» (теоретична підготовка) [4], затвердженою 24.02.2025 р. начальником Генерального штабу Збройних Сил України за погодженням з МОН, та згідно рекомендацій Листа МОН України від 14.03.2025 р. № 1/4893-25 кожному закладові вищої освіти необхідно розробити власну програму навчальної дисципліни та погодити її з Генеральним штабом Збройних Сил.

Колективом авторів Національного університету харчових технологій розроблена робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки» для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» всіх спеціальностей та всіх освітньо-професійних програм другого року підготовки (на базі ПЗСО) та першого року підготовки (на базі НРК5). Для здобувачів освіти чоловічої статі – дисципліна обов'язкова, для здобувачів освіти жіночої статі – на добровільній основі. Загальна кількість 90 годин (3 кредита ЄКТС): лекційних занять – 36 годин, практичних занять – 24 години, самостійна робота – 30 годин. Вид контролю – диференційований залік.

За структурою навчальна дисципліна «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки» складається з трьох змістових модулів. До першого змістового модуля увійшли теми: «Національно-патріотична підготовка. Психологічна підготовка. Міжнародне гуманітарне право». Другий змістовий модуль складається з тем: